

...könyvek, valamint...
...választékban

eztek
...Iosif 2. sz. alatt a
"JTH"
...szerezhetik be.
...eszközletnek.
...árkedvezmény

E DE
IS
ADTER
é aruház
Táviratcim:
MODEPELZ.
II No. 12.
figyelmébe
skedők
ztály:
Telef. 724.
gy-tér 1. szám
01.
le Ferdinand 4.
Rador No 1329

Co
za
mulassza el
intavásáron II. em.
z. teremben szörme
t-ujdonságainkat
tekinteni, a hol
s, Bécs és Berlin
stujdoságai kép-
viselve vannak.
No 2.
e, Kapható az Ős-
Kolozsvaron Emke-
Flohr-patikákban.

...SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
...HIVATAL ES NYOMDA
...Kolozsvar, St. Baron
...Pop, (Brassai-utca) 10.
...Telefon: Szerkesztőség
...és kiadóhivatal — 977
...Sz. N. Sz. — 558
...A kéziratok kizárólag a
...szerkesztőséghez cim-
...szelők Kéziratokat nem
...dunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Dr. Samasetter Róbert
BUDAPEST
I. Disztér 2. II. 8.

AURIZETESI ÁRAK
Romániában
Egész évre — 750
Félévre — 400
Negyedévre — 200
Egy hónapra — 100
Egy szám ára: Atyand-
varon és vidéken is 3 lei
Bukarestben — 3.50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 30—
Egy szám — ck 1.50

1924 szeptember 22 Hétfő

Cluj-Kolozsvar * VII. évfolyam * 215. szám

5684. Évf 23

Még egy madár se

Szinte nem is fontos e pillanatban, hogy igaz e valóban a román bepolitikai élet, de különbözően az erdélyi politika kinos kérdése: tárgyalta Goldis és Lupas, a nemzeti párt két vezetőtagja Gogával. Szinte nem is fontos, vajjon történt e megegyezés Goga és Goldis között. Még az se bir különös jelentőséggel, hogy Goga e tárgyalások során azt a kijelentést tette, hogy a jövőben Erdélyt csak erdélyiek kormányozhatják, minden miniszter melé egy erdélyi államtitkárt neveznek ki és egy madár sem repülhet át a Kárpátokon az illető államtitkár beleegyezése nélkül.

Amint mondtuk, nem az a fontos, hogy e tárgyalások valóban megindultak e már egy ilyen Goga-féle nyilatkozatig vezettek. Bizonyos az, hogy, legalább egyelőre, ugy is minden ilyen tárgyalást letagagnak, azután pedig minden ilyen nyilatkozatot elfelejtene. Számunkra azonban, kik két év óta bizonyos keserű izoláltságból nézzük azt a harcot, amelyet a liberális párt és az ellenzék folytat, elérkezett ideje annak, hogy nyiltan bevalljuk önmagunknak: ezt a harcot Bratianu nyerte meg. Bizonyos jóhiszeműséggel állíthatjuk ma már azt is, hogy ime, a ravasz balkáni típusu Bratianu-féle politika legyőzte, szétugrasztotta a nyugati politikai harcokhoz szokott ellenzékét. Valóság azonban az, hogy nem elv győzött le elvet, hanem az uralom hatalma és az uralomlevés minden irányban való kihasználásának balkáni viszonylatban is klasszikus ereje bontotta szét azt az ellenzékét, melyet egyazon pártan belül is csak személyi, nem pedig elvi közösség tartott össze.

Az ellenzéknek e két éves harcában személyi kombináció kombinációt követett. A legkülönbözőbb fuziók híre járta s a legeltérőbb listákban szerepeltek a jövő emberei. Mindig csak személyi kombinációk voltak a fontosak és mikor „elvi“ alapon álló pártok folytattak egymással fuzió tárgyalásokat, mindig személyi ellentétek voltak azok, amelyek minden elviség fölél emelkedtek, minden elvet félreverték, mindent maguk alá kerítettek. Valószínű, hogy a hihetetlen politikai rutinnal megáldott liberális párt vezetősége mindig ugy tudta a kártyákat keverni, hogy a személyi ellentétek mögött elvessen, elsikkadjon a gyenge, erőtlén elvi lényeg. Az egységesnek látszó néppártban Averescu Argetolanuval kerül így szembe, a a parasztpártban a dr. Lupu-frakció Matei Cantacuzinóval, ezek viszont a Stere-frakcióval.

A nemzeti párt látszólag egységes volt, legalább egységes a maga tehetetlenségében. De ez sem tarthatott mindétig. Egy pártélet természetes szükségessége, hogy energiákat mutasson meg és mivel más irányban tevékenységet kifejtteni nem tud, megindul a személyi harc, a személyi kombináció és végül az a személyi szétbomlás, melynek jelei a Goldis-Goga-féle tárgyalások pusztá hírével is megnyilatkoznak. Más lapra tartozik, hogy ki tehet arról. Hogy Bratianu volt az okosabb, vagy pedig Maniu a tehetetlenebb. Hogy a liberálisok vitték teljesen keresztül a divida et impera elvét, vagy pedig a nemzeti pártból hiányzik az impera készsége. Tény az, hogy a kormány ma egy olyan ellenzékkel áll szemben, melynek tehetetlenségénél csak az éhsége nagyobb. Es minél éhesebb valaki, annál önzőbb és minél önzőbb, annál kisebb falat kenyérral is megelégszik, csak hogy a husos fazék közelében lehessen.

Ma már valóban különösen hat, amikor Maniu késznek jelenti ki magát a kormányzás átvételére. Ma már naivságot jelent, hogy két éves ellenzéki mult után ilyen platónikus szerelmi vellomások után leplezi le leplezhetlen

gyengességét az ellenzék vezére. A kormányzás átadásának kérdése ma már szinte egyetlen tényezőtől függ: magunktól a liberálisoktól. Bizonyos az, hogy a liberálisok nem maradnak örökké kormányon, de addig teljesen kiépítik a maguk, már is szinte kész gazdasági uralmát, amely azután valóban nemszorul arra rá, hogy a kormányzás gondját is viselje. Amikor a mostani személyi kombinációk során ugy halljuk, hogy tavaszra a liberális párt átadja a hatalmat, senki sem gondol arra, hogy az ellenzék akkora elég erős és elég hatalmas lesz, hogy ráerőszkölje a liberálisokra a hatalom átadását. De jelenti azt, hogy a liberálisok elég erősek, elég hatalmasak lesznek ahhoz, hogy a kormányzást akár a mai ellenzéknek adják át.

Ne keressük itt, hogy ki felelős ezért. Hogy ez Bratianu érdeme, vagy Maniu bűne. Az ellenzék most paktáló vezetői nem egy halott örökségre pályáznak, hanem arra a helyre, mely ha üresen is marad, a fölötte való rendelkezést, legalább passzív formában a liberálisok tovább is megtartják.

Talán még csak azt vehetjük jellemzőnek, hogy Goga Octavian, aki kihangsúlyozza azt, hogy nem regionalista, olyan kijelentéseket tesz, amelyre ha a mi oldalunkról hangozna el, könnyen kijárna a súlyos retorzió, vagy legalább is Goga lapjának rosszaló megbélyegzése. Ha Goga azt mondja: hogy amikor az ő napja felvirrad, akkor majd erdélyi államtitkárokat lehet a Kárpátok határőréül a bukaresti minisztériumokba beállítani, — ez azt jelenti, hogy mire a hatalmat átveheti, akkor már nyugodtan lehet a minisztériumokba erdélyi államtitkárokat beállítani, mert hiszen ez a regionalizmust többé már amugy sem jelentheti.

Egyelőre tehát csak hadd paktáljanak egymással a vezetők, hadd alakuljanak ki az új személyi érdekosoportok, mert az ellenzéki pártok kereteit kikezdte az az éhség, amelyet az uralom hiánya jelent és amely könnyen téríti idegen akolba, sőt talán farkasok közzé is az éhes és elveszett báránycákat.

Miért nem készül el az új választási törvény

Beszélgetés egy vezető liberális politikkussal

(Cluj-Kolozsvar, szeptember 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvaron ma részletlenül utazott egy a miniszterelnök legszűkebb környezetéhez tartozó befolyásos liberális politikus, aki egyébként egy erdélyi kerületnek szenátora. Munkatársunknak alkalmá volt hosszabb beszélgetést folytatni a szenátorral, aki azonban minden aktuális politikai kérdés elől kitért. Végül is munkatársunk azt a kérdést tette fel, hogy ha az ellenzék oppozíciója egyáltalában nem sikerül, az új alkotmány rendelkezései szerint meddig maradhat automatikusan uralmon a jelenlegi kormány, illetőleg mikor kell új választásokat kiírnia.

— Az alkotmány precíz szakaszai szerint — felelte informátorunk — a helyzet egészen világos. Minthogy a jelenlegi ülészak mindössze négy évig tarthat, legkésőbb 1926 március tizenhatodikáig ki kell írni az új választásokat. — Csakhogy — tette hozzá elgondolkozva — emellett a kategórikus rendelkezés mellett van az új alkotmánynak — bár az átmeneti intézkedési között — egy nem kevésbé kategórikus rendelkezése, amely kimondja, hogy az új választási törvény kihirdetése után azonnal ki kell írni az új választásokat. Így tehát, amint a választási törvényjavaslat törvényerőre emelkedik, rögtön fel kell oszlatni a parlamentet.

— És mit gondol szenátor ur, — kérdeztük — mikor fog elkészülni az új választási törvény?

— Erre nem nagyon egyszerű dolog felelni. Bizonyos az, hogy Bratianu Jonel sürgősen szeretné tető alá hozni a törvényt. Ha csak tőle függne, akkor az ősi ülészakon már meg is szavaztatná és májusban már ki is írná az új választásokat. Csakhogy Bratianu mindig tekintettel van pártjának kívánságára, amely viszont nem akarja megrövidíteni a hatalommaradás idejét. En éppen ezért kizártnak tartom, hogy az új választási törvény 1925 őszé előtt tető alá kerüljön.

— Nem-e gondolja szenátor ur, — kérdeztük — hogy ez a mesterséges hallgatás nemcsak az ellenzék, de a közvélemény körében is rossz vért fog szülni?

— Már itt volna az ideje annak, — hangzott a válasz — hogy a közvélemény megtanulja a dolgokat a realitás szemüvegén keresztül nézni. Mindaz, amit a liberális párt cselekszik, a realitás politikáját jelenti. A jelenlegi helyzet olyan, hogy más megoldás nem létezik. Majd ha az ellenzéki erők összefognak, akkor beszélhetünk rezsimváltozásáról. Addig azonban semmi esetre sem tehetjük ki az országot egy kísérletezés veszélyeinek.

Szakadás fenyegeti a nemzeti pártot

Lupas képviselő is tárgyal Gogával. A kormány október tizenötödikére várja a pártszakadást

(Cluj-Kolozsvar, szeptember 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyváradai tudósítónk jelentése alapján már tegnap részletesen beszámoltunk arról a feltűnést keltő akcióról, amely a kormányrakerülés biztosítása érdekében a nemzeti párt egyik csoportjából indult ki. A párt bomlasztó akciójának vezére Goldis László, aki — mint már megirtuk — Nagyváradon titkos összejövetelen tárgyalt Gogával a nemzeti párt disszidenseinek a néppárttal való füziojéről.

Goldis eljárását az illetékesek igen furcsáják és a beavatott körök arra magyarázzák, hogy terveiben egyedül a hatalomgy vezérl. Ezzel magyarázzák Goldisnak azt az egyébként paradoxonszerű magatartását is, hogy ő, aki tudvalevőleg klerikális érzelmű és legtöbb híve az ortodox klérus tagjai közül rekrutálódik, legkövetelőbben sürgette a radikális és szabadd gondolkodó parszparttal való megegyezést.

vatalos lapja feltűnést keltő rezerváltságot tanusit és egyáltalában nem reagál a különböző oldalokról jövő inszinnuációkra. Ugyanez a rezerváltság észlelhető Maniu táborában is, amelynek minden egyes tagja tartózkodik a nyilatkozattételtől.

A liberális párt kolozsvari félhivataloss, az „Infratirea“, természetesen nem hagyja kiaknázatlanul az adott helyzetet s mai számában nagy cikkben jelenti ki, hogy a nemzeti pártban elkerülhetetlen a szakadás. A lap szerint nemcsak Goldis, hanem Lupas is résztvett a Gogával való tárgyalásokon. Maniu tábora a nagyváradai tárgyalások miatt kampányt tervez Goldis ellen, aki a készülő hadjáratot provokálásnak tekinti és siettetni fogja akcióját.

A nemzeti párt ügye egyébként október tizenötödikéig tisztázódni fog. Október tizenötödikén lesz ugyanis Nagyszebenben az ortodox klérus kongresszusa. Nagy a valószínűsége annak, hogy a nemzeti párt ügye ezen a kongresszuson fog

A Goldis-akció ügyében a nemzeti párt hi-

eldőlni. Goldisnak ugyanis óriási tábora van az ortodox klérus tagjai között, akik elégedetlenek amiatt, hogy a nemzeti párt vezetésére túlságosan nagy a befolyása Balázsfalvának, azaz görögkatolikusoknak. Ugyancsak sok a híve Goldisnak a nemzeti párt aradi, nagy-szebeni, tordai, krassószörényi és torontáli szervezeteiben, amely szervezetek különösen Bocu Sevér elnökségével elégedetlenek.

Az „Infratirea“ mindezekből azt a következtetést vonja le, hogy a Goldis-frakció október derekáiig feltétlenül kimondja a szakadást és

Bonyodalmak a nagyváradai zsidó liceum bérlete körül

A református egyház nem akarta meghosszabbítani a szerződést. Százezerlejes uzsoraegyezség a zsidó iskolaszék elnökével

(Oradeamare-Nagyvárad, szeptember 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi közvélemény előtt jól ismeretesek azok a megpróbáltatások és torturák, melyeken a nagyváradai zsidó liceum át-érett, míg a múlt évben elájái letehetők az évzáró vizsgálatokat. Az a bánásmód, melyben az Anghelescu-féle közoktatásügyi vezetési elv részletesen általában a kisebbségi oktatást, a nagyváradai zsidó liceumot is ugy megingatta, hogy már-már tragikus összeomlásra lehetett gondolni. A helyzet komolyságát súlyosbította az, hogy a szép múltú zsidó intézet sorsának irányítása a kormány körében olyan emberek kezébe került, akik a kisebbségekkel szemben a türelmetlenség és sovínizmus létjogosultságát vitatták és a zsidóknak a társadalomból való kiközösítését szorgalmazták. Tetézte a bajokat még az is, hogy — bár a zsidóság Nagyvárad lakosságának olyan tetemes százalékát teszi ki, hogy józan ember nem tagadhatja egy zsidó középiskola létjogosultságát és szükségességét — az impériumváltozás gazdaságilag is súlyos feladatok elé állította a nagyváradai zsidóságot, úgyhogy az keveset gondolhatott iskolájára.

Bérleti viszonyban a református egyházzal

Már 1920-ban, mikor az Averescu-kormány megadta az iskola működésére az engedélyt, látni lehetett, hogy az intézet nagy nehézségekkel fog megküzdeni. A zsidó hitközség iskolaszéke már megkapta az engedélyt és még nem tudta, hogy az iskolát hol fogja elhelyezni.

Tekintettel arra, hogy a hitközségnek megfelelő helyisége nem volt, az iskolaszék előbb a kereskedelmi csarnokban helyezte el a liceumot, majd tárgyalásokat kezdett és szerződést kötött a református egyházzal, mely a zsidó hitközségnek 1924 szeptember 15-iki lejáratú bérletbe adta a református tanítónőképző épületének Nagy Sándor utca

Gógával fazonál. A jelenlegi kormánnyal való kooperációról az „Infratirea“ is mélyen hallgat.

Beavatott körök véleménye szerint, ha a pártszakadás megtörténik, a legvalószínűbb, hogy Goldis a liberális párttal lép kooperációra a már tegnap ismertett feltételek mellett. Mi a magunk részéről éppen az illetékes hivatalos nemzeti párt titkolózása miatt fentartással közöljük ezeket a híreszteléseket, annyi azonban bizonyos, hogy a nemzeti párt komoly változások küszöbén áll.

(Str. Josif Vulcan) felő részét. A szerződés kimondta, hogy a zsidó liceum hat termet kap rendelkezésre és azt is ideiglenesen.

A nagyváradai zsidóság annak tudatában, hogy a református egyházzal kötött szerződés lejár, az elmult júliusban intézkedett, hogy szeptemberre legyen hol levezgáztatni a város ama zsidó fiataljait, akiket az Anghelescu-féle közoktatásügyi kamarillához tartozó ursk javító vizsgálatra utasítottak és — más alkalmasabb hely híján — a Szilágyi Dezső utcán (Str. Printul Carolon) lévő elemi iskolája felő egy emeletet huzatott, ahol a liceumot elhelyezze.

Épül az új zsidó liceum

A munkálatok megindultak és szépen haladtak előre, azonban a kívánt időre nem sikerült az új emeletet beköltöztetvé tenni, úgy hogy a zsidó iskolaszéknek arra kellett gondolnia, hogy a nagyváradai zsidóság iskolahelyiség nélkül marad. A zsidó közoktatást lelkükön viselő férfiak aggodalmait tetézte az a magánárterelés, hogy a református egyház nem hajlandó a tanítónőképző terméire vonatkozó szerződést meghosszabbítani.

A legnagyobb kétkedés idején kereste fel dr. Kecskeméti Lipót neológ főrabbi Sulyok István református püspököt és kérelmezte, hogy hasson oda a presbitériumnak a tárgyban összehívandó ülésén, hogy a zsidó iskolaszékkel kötött szerződést meghosszabbítsák. Sulyok püspök a leghatározottabb formában megígérte a kívánság teljesítését. Annál nagyobb volt a meglepetés, mikor 15-én délelben Csermák Béla református esperes levelet intézett a zsidó iskolaszékhez, melyben — „a legnagyobb sajnálattal“ — közölte, hogy a református egyháznak nem áll módjában a szerződést meghosszabbítani.

A zsidóság felismerte a helyzet súlyosságát, de — bízva Sulyok püspök határozott ígérletében —

nem vesztette el bizalmát. A két lehetőség, mely adódott, a következő: vagy hagyják magára a dolgot és akkor a pótvizsgára utasított zsidó ifjak nem kezdenek meg az új iskolai évet s ezzel a román kormányhatóságok befejezett ténynek veszik a liceum nyilvánossági jogának megvonását, vagy a zsidó iskolaszék megfeszíti minden erejét és nem nyugszik, amíg a kérdést meg nem oldja. A zsidóság egyetértéssel az utóbbi megoldást választotta és újra felvették a tárgyalások tonalát.

Barrikádok a zsidó kultúra ellen

Ilyen előzmények után érkezett el szeptember 16-ika, a pótvizsgálatok napja. Reggel 9 órakor pontosan megjelentek a volt zsidó liceum előtt a vizsgázó bizottság tagjai továbbá az érdekeltek diákok és tanárok, ott azonban nagy meglepetésben volt részük: a református tanítónőképző épület utca felő nyíló kapuja be volt zárva és kerít padokkal eltorlaszolva, a zsidó liceum burkolatát és felszerelését pedig az udvarra hányták ki valaki.

Szilas Izidor dr. a zsidó liceum igazgatója e szomorú látvány láttára azonnal a rendőrségre sietett, hogy jelentést tegyen az esetről. A rendőrségről azonnal detektívek szállottak ki a helyszínre, hogy a tényállást megállapítsák. Hatósági beavatkozásra azonban nem került a sor, mert dr. Kabos Béla, a zsidó iskolaszék elnöke szonnal tárgyalásokat kezdett dr. Thury Kálmánnal, a református egyház gondnokával, akivel rövidesen sikerült meg egyezsere jutnia.

A református egyház gondnokával kötött új egyezség értelmében a zsidó iskolaszék és református egyház között kötött szerződést november 15-ig meghosszabbítják, a református egyház azonban a bérbe adott termet közül kettőt visszakarap és kiköti, hogy a zsidó liceum a még kezében maradt négy termet ki nem ürítendő, 100.000 lej kártérítést köteles fizetni.

A béke árnyékában

A zsidó iskolaszék a református egyház feltételeit elfogadta. Még sznap délután megkezdtek az első és második osztály pótvizsgálatait, melyeknek során az összes pótvizsgára utasított tanulók átmentek.

A napi események krónikásának kevés megjegyezni valója lehet a fenti huzavonáéhoz és egyezséghez, mindössze azt kellene jól emlékeztetnie a zsidó iskolaszéknek a tárgyalásokat sikerre vivő uraknak, hogy akkor, amikor az összes kisebbségi iskolák ellen egyazon harc folyik, felesleges és ártalmas, következményeiben kiszámíthatatlan a fentihez hasonló forszalkodás. Még akkor is, ha az egyik kisebbség zsidó, a másik pedig keresztény.

Keresztury Sándor

A proféciaórol

Irtá dr. M. Lazarus

A zsidó nép élettörténetének egyik nagy-szerű megnyilatkozása: a profécia, a névua. Ennek mását, — a maga sajátos és fenséges értelmében, — más népek életében és történetében aligha találjuk.

A *נביא* kifejlődésének legmagasabb formájában nem nyilatkozott meg váratlanul Izraelben, hanem fokról-fokra fejlődött ki generációk során.

A profétai jóvendülés nemcsak kiváló szellemi kincs, hanem az emberi gondolkodás egyik fontos pillére is. Hatása elsősorban a zsidó nép életében mutatkozik, de mély nyomot hagyott a modern kultúrnépek fejlődésében is.

Eppen ez okból érdemes szemügyre venni azt az alapvető különbséget, amely a profétai jóvobalását elválasztja a pogány népek jóslásainak különféle formáitól, annál is inkább, mivel a zsidó jóvendülés primitív korszakaiban is megtaláljuk bizonyos mértékig ezeket a formákat.

Mindenféle jóslásnak, táltoskodásnak a lényege: a jóvendő megmondása. Mindenféle jóslásnak az alapja az ember természetében rejlik.

Az emberek ama különbség folytán, amely szellemi képességükben mutatkozik és ama kvantitatív viszony következtében, amelyben a természetfölötti erővel szemben, érzik magukat, szívesen belenyugszanak abba a gondolatba, hogy vannak emberek, akiknek fennkölt, fennről kell szelleme meg tudja sejtetni a jövőt. Ezért a paphoz, a táltoshoz, a jóshoz fordulnak, ha meg akarják tudni a jóvendőt.

Es imé ez a különbség Izrael és a többi ókori népek jóvendülése között:

A többi népek jóslataiban a jövő mint valami fixum, mint változhatatlan végzet mutatkozik. Ennek a végzetnek varázslatos ismerője a jós, a táltos.

Ezzel szemben a zsidó úgy tekint a maga profétájára, mint Isten emberére, ki Isten szavát hordja ajakán s mint ilyen hatalmában tartja a végzetet, megremegetti a népeket, mert amit Isten mond, az bekövetkezik. Amde e dogmatikus különbségen kívül sokkal fontosabb a következő eltérés: a fátum, mely felelemben tartja az ókori népeket, megdönthetetlen végzet, mely független bármilyen feltételtől. Ezzel szemben a zsidó proféciaának nincs előre fixított jóvendője. A profétának minden jóvendülése bizonyos feltételhez van kötve. A pogány népek szerencseszilágzata vak végzet dolga; megváltozhatatlan fátum, sors, amely egyként hatalmában tartotta az embereket és az isteneket. Ezzel szemben:

אין מול עור ישראל כי אם גורת אדם.

Izrael nem ismeri a vak fátumot, csak Isten ítéletét. És ez a ítélet az embernek cselekedetei és utjai szerint változhatik élete utolsó percéig: s míg életmunkája befejezve nincs, ítélete mindegyre megsemmisülhet és megváltozhat.

Tehát ez a lényeges különbség a pogány jóslás és a zsidó profécia között:

„És léssen, ha ezt meg ezt fogjátok tenni, ez meg ez fog bekövetkezni rajtatok“ — ez a zsidó proféciaának szokásos stílusa.

Ennek a megállapításnak helyességét különösen világosan és érthetően láthatjuk Jeremiás proféta 18. fejezetében.

A korongjai mellett dolgozó fazekasmunkás képe lebeg szimbólumként a proféta szeme előtt. A fazekas agyagból készíti edényeit; s ha

nem sikerül az edény, megsemmisíti s újból kezdi a formázást. „Imé szolok a nép ellen és az ország ellen, hogy kigyomlálom, összerörm és elveszem egy szempillantásban; de ha a nép, amely ellen szoltam, megér az ó gonoszságából: én is megbánom a rosszat, amelyet elvégeztem vala, hogy övele cselekedném.“ Isten szava szilárdan áll: de Isten szava nem bevégett ítélet, amely nem volna megváltozható, hanem erkölcsi következmény, amely az ember tettei és cselekedetei szerint módosul.

A végzet soha sincs előre megszabva. Csak az a viszony van végérvényesen meghatározva, — és ez független bármely külső feltételtől, — amely az ember cselekedeteit megfelelő harmóniába hozza az erkölcsi következményekkel.

Igaz ugyan, hogy a pogány népek házi istenei részéről adott válaszok is, — ami külső formát jukhat illeti, — bizonyos kértéalmú feltételhez voltak kötve. Ez a feltétel azonban csak arra volt jó, hogy segítségével a táltos hazugságban ne maradjon. Imé egy jól ismert példa ennek megvilágítására: Krózus, Lidia királya, mielőtt harcba indult volna a médek királya ellen, meg akarta tudni, hogy győzni fog-e, vagy csatát veszíteni? A jósdától ezt a felelet kapta: „Ha a médek fölött öszvér fog királyként uralkodni, gyors lábakkal menekülj vissza országodba és ne resteld, ha gyávának mondanak majd.“ Ere örömmel csatát kezdett és — verességet szenvedett. A jósda nem maradt hazugságban: Cyrus atyja, a médek királya, perzsa volt; anyja pedig méd. Tehát a király két különböző népfajnak volt keveréke, azaz öszvér volt. De ha Krózust történetesen megnyerte volna a csatát, a jósda akkor is igaz inni tudta volna magát azzal, hogy hiszen a médek uralkodója nem öszvér volt, hanem ember fla.

(Folyt. köv.)

Ki fel katal

Egy régi va

vez
kép
rás
hel
rés
a t

Igen tisz

Az Uj Kelet vastam, hogy jét gyorsított e A szerkesztő u hány szóval ho

A karambo alig hét nap gendó volt a hoz és a tú részéről ki vez de hangsúlyo egészen kezdő hogy régen va at, mert el büntakot fecs

A vizsgáló mozdony vezető vonatot vezet észrevette ho A mozdonyv kilométeres megállítással egyáltalán ne beesésében f lyamodott, korgalmi sze donyvezető a vészjeleket, volt, mert a be az állomás

A vizsgálat bűne az volt, kel nem vizsgálobiztos elsősorban a állomás azon a mozdonyra dásra, felelős

A hatasza A CFR. eloc bált vasuti s lation, új e vasut az alk ad, hogy a lelkozás után része a kövé lekijamerete ujonnan felt zatra alapos tatás után, sem sajátith latot bírt t tette le a b

A vonat hsnyságán volt a vona kötelességét lösség. A leadta a vé telenségét, lehetett vo után a sze kocisokban kocisorból a vészfék nat alatt szemályzet véztek is levő kézfé is tizják e kentik a s sokkal kie

Régeb vasut a fo ahol órák latban mi közzé tart kat elhári naponta fekete nek naponta é

Ha az volna fele volna elő,

A két lehetőség, melytől a zsidó kultúra ellen... A két lehetőség, melytől a zsidó kultúra ellen... A két lehetőség, melytől a zsidó kultúra ellen...

A béke árnyékában... A béke árnyékában... A béke árnyékában...

Keresztury Sándor... Keresztury Sándor... Keresztury Sándor...

Ki felelős az aradi katasztrófáért?

Egy régi vasutas levele az Uj Kelethez

Az alábbi levelet egy régi mozdonyvezető küldte be az Uj Keletnek...

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Az Uj Kelet szeptember 19-iki számában olvastam, hogy az aradi halálvonat mozdonyvezetőjét gyorsított eljárással két havi fogságra ítélték.

A karambol és az ítélet kibírdetése között alig két nap telt el és ez az idő ugyiltszik elégséges volt a bíróságnak a vizsgálat lefolytatásához és a bűnösség megállapításához.

A vizsgálat megállapította, hogy Fecske Károly mozdonyvezető, aki a Bukarest felől érkező gyorsvonatot vezette, Arad előtt két kilométernyire észrevette hogy a vonat légfékje nem működik.

A vizsgálat megállapította, hogy Fecske Károly mozdonyvezető, aki a Bukarest felől érkező gyorsvonatot vezette, Arad előtt két kilométernyire észrevette hogy a vonat légfékje nem működik.

A vizsgálat szerint a mozdonyvezető egyedül bűne az volt, hogy az utközben elromlott gőztárhely nem bírta a gyorsvonatot megállítani.

A katasztrófaért mulasztás terheli a CFR-t. A CFR elbocsátotta a szolgálatból a régi kipróbált vasuti személyzetet és azok helyeit tapasztalatlan, új emberekkel próbálta helyettesíteni.

A vonatkísérő személyzet hibája szintén a CFR hanyagságára vezethető vissza. A mozdonyvezető volt a vonaton az egyedüli ember, aki megtette kötelességét és akit egyáltalán nem terhelte felelősség.

Régebben állandó iskolákat tartott fenn a vasut a forgalmi és az utazószemélyzet részére, ahol órákon keresztül oktatták őket, hogy szolgálatban mi a kötelességük és a legelőszóbb dolgok között tartozott, hogyan lehet a vasuti katasztrófákat elhárítani.

Ha az aradi forgalmi személyzet tisztában lett volna felelősségteljes szolgálatával, úgy nem fordult volna elő, hogy az érkezősi vágányon egy moz-

dony vesztegeljen. A vizsgálat pedig még mindig nem derítette ki, hogy kinek az engedélye folytán maradt ott a mozdony.

A CFR, a gyakori szerencsétlenségeken még mindig nem okult eléggé és nem jött rá arra, hogy ilyen személyzet mellett nem lehet egy ország

Nem kényszer alatt valottak a csongrádi bombamerénylők

Diószeghy miniszteri tanácsos eskü alatt kijelentette, hogy a bombamerénylők önként ismerték be tettüket

(Budapest, szeptember 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csongrádi bombamerénylők szólni főtárgyalásán ma a nyomozásban résztvevő rendőrök és csendőrök kihallgatását kezdte meg a bíróság.

A bíróság ezután Diószeghy miniszteri tanácsost hallgatta ki, aki a következőket vallotta: — A szegedi főkapitányság jelentését a merénylőiről december 27 én kaptam meg.

Agyuharc Beszarábiában a katonaság és bolsevik bandák között

A katonaság romhalmazzá látta egy falut. Háromszáz bolsevik vesztette életét. Propaganda célból tanácsköztársaságokat akartak proklamálni

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kisenevi táviratok alapján állandóan beszámolt az Uj Kelet azokról a nyugtalanító bandatámadásokról, amelyek Beszarabia egyes vidékein valóságos rémuralmat teremtettek.

Bukarestből jelentékeny haderőt küldtek a bandák megfékezésére és Tatarescu miniszter egy magasrangú tábornok kíséretében Beszarábiába utazott, hogy személyesen vezesse az operációkat.

Az összeesküvés során Tatorbanar és Cismena között

háromszáz bandita esett el. Az üldözött katonaság számos halottat és sebesültet vesztett. A hadsereg lépésről-lépésre üldözi a menekülőket, a Fekete-tengeren pedig naszádok cirkálnak, hogy a menekülők útját elvágják.

Ujabb jelentések szerint a beszarábi bandatámadásokat bolsevik ügynökök szervezték, akik a határ több helyén kommunista fészkeket szerveztek meg.

A megtámadott falvakban, ha csak öt percre is, kikiáltják a szovjetköztársaságot és azután a külföldön valótlán és tendenciózus híreket terjesztenek el a beszarábi lakosság állítólagos mozgalmáról.

A bandák azonban megfélemedtek a szovjetköztársaság proklamálásáról és csak a rablással törődtek.

Mardarescu tábornok hadügyminiszter ma visszaérkezett Szinajából, ahol a királlyal együtt külön kurirokkal és telefonon intézte a beszarábi diszpozíciókat.

vasuti forgalmát lebonyolítani. A CFR, a dolgo- kon nem akar változtatni, hanem kötelességszerűen minden szerencsétlenség után keres egy szerencsétlen bűnbakot és ezzel részéről az ügy teljesen be van fejezve.

Teljes tisztelettel: Egy régi mozdonyvezető.

külföld előtt Magyarországot súlyosan kompromittáló ügyet felderítem. Csongrádon azonnal megkezdtem a nyomozást. Sági János valamásra jelentkezett és részletesen bevallotta tettét.

Ezután a miniszteri tanácsos emelkedett hangon így folytatta vallomását: — Eskü alatt vallom, hogy ottlétem alatt a rendőrség senkit sem bántalmazott.

Diószeghy miniszteri tanácsos kihallgatása alatt a vádlottak állandóan közbeszólásokkal zavarták a tárgyalás menetét, úgy hogy a törvényszéki elnökök kénytelenek voltak figyelmeztetni őket, ha nem tartózkodnak az állandó beleszólásoktól, megvessék őket.

A „Lupta” írja, hogy a belügyminisztérium jelentése szerint a beszarábi szovjetpropaganda főfészke Balcov faluban volt, ahonnan a rablókat támogatták is.

E vidék helyőrségét tetemesen megerősítették. A rablók egy része Kalinesztől motorbárkákban elmenekült és eltűnt. A rend mindenütt helyreállt.

A beszarábi bandaharcokban megsebesült katonákat és polgárokat a galaci kórházba szállították, ahol ma meglátogatta őket Tatarescu és Inculetz miniszter. A sebek orosz fegyverektől és gépfegyverektől származnak.

Juniusban lesz az új leszerelési konferencia

Genf, szeptember 20. A legyőzött államok ellenőrzésére vonatkozólag a népszövetség elhatározta, hogy az ellenőrzőbizottságokat a népszövetség delegátusából és a szövetséges államok kiküldötteiből állítja össze.

A harmadik bizottság negyedik albizottsága úgy döntött, hogy az új leszerelési konferenciát legkésőbb 1925 júniusra összehívják. A konferenciára azokat az államokat is meghívják, amelyek még nem tagjai a népszövetségnek.

A svájci román követ konfliktusa a sajtóval

Bukarest, szept. 20. Illetékes helyről nyert információk szerint a Petrescu Comnen svájci román követ és a svájci lapok között állítólag kitört konfliktus nem egy-egy német újságíró manőverénél, aki tévedésben ejtette a svájci lapok egy részét.

A diploma-nosztifikálás kálváriája

Az ekvivaláló vizsgák tantárgyai és költségei. A nosztifikáció minden rendszer nélkül folyik

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 20. Az Uj Kelet tudósítójától) Az elmúlt évben megtartott országos orvoskongresszus szónokai, amikor az ország szomorú közegészségügyi viszonyait eszelték, felhívták az illetékes köröket arra, hogy az orvosképzés utjából minden fölösleges megnehezítő intézkedést távolítsanak el, mert a közegészségügy leromlását főképpen a nagymérvű orvoshiány okozza. Romániának orvos-tulajtonossága ugyanis csupán optikai csalódás, mert míg a nagyobb városokban fölös számmal vannak, addig az ország mélyében egyes vidéken három napi járóföldre sem találhat a beteg orvosi segítséget.

A nosztifikáció nehézségei

A feltétlenül szükséges orvosi létszám kialakítását legjobban az érvényben lévő nosztifikációs rendeletek hátráltatják. Tudvalevő dolog, hogy igen sok romániai diákot részben magasabb ambíciója, részben a viszonyok nyomasztó volta külföldi egyetemre kényszerített. Igen jelentékeny azoknak a külföldön végzett fiatal orvosoknak száma, akik hivatérve, hogy idehaza praxist folytathassanak, a nosztifikációs ut kálváriáját járják. A nosztifikációs eljárás ugyanis egyrészt olyan tekervényes, másrésztől annyira zavaros, hogy pontos tájékoztatást még a legilletékesebb fórumok sem tudnak adni. Ez az oka annak, hogy egy némelyik nosztifikációra váró orvos hosszú hónapokat tölt el addig, míg diplomájának egyenjogúsítását meg tudja szerezni.

Hogy ezt a teljesen indokolatlannal tekervényes és semmiféleképpen sem világos proceszszura mi szükség van, arra senki sem tud kielégítő választ adni. Az ügynek tisztára az a színe, hogy az eljárás csak azért bonyolult, hogy a nosztifikálást mesterségesen megnehezítse. A külföldi egyetemeken uralkodó jogszokás szerint ugyanis a nosztifikáció csupán formáság és egy héten belül tul esik rajta a jelölt. Nálunk, amint hosszú utánjárás után sikerült megállapítani, a diplomák végleges nosztifikálása a bukaresti egyetemről függ. A külföldi diplomák érvényesítése ugyanis két részből áll, éspedig az ugynevezett ekvivaláló (érvényesítő) vizsgából és a tulajdonképeni nosztifikáló vizsgából, amelyet csak Bukarestben lehet letenni, míg az előbbi vizsgára az összes romániai egyetemeken jelentkezhetik a külföldi diplomájú, román állampolgárságu orvos.

Az ekvivaláló vizsgák átlagos anyaga

Az ekvivaláló vizsgának tárgyai nemcsak egyetemenként, de esetenként is váltakoznak. A vizsga tárgyait ugyanis az ugynevezett ekvivaláló bizottság állapítja meg, mégpedig minden előzetesen megállapított program nélkül, mondhatni ötletszerűleg. A kolozsvári egyetemen az ekvivaláló bizottság tagjai hír szerint dr. Hatiegan, dr. Moldovan és dr. Pamfil professzorok, akik általánosságban a következő tárgyakból kívánják vizsgálni: fogászat, fül, orr, gége és radiológia.

Az ekvivaláló vizsgára jelentkeznek a következő iratokkal felszerelve kérvényt kell benyújtania az orvosi kar dékánjaihoz: 1. születési bizonyítvány, 2. érettségi bizonyítvány, 3. állampolgársági bizonyítvány, 4. házasságkötési bizonyítvány, 5. katonai helyzetet igazoló bizonyítvány, 6. az egyetemi látogatásról szóló bizonyítvány azon egyetemről, amelyről a diplomát nyerte.

Valamennyi iratot eredetiben kell benyújtani. Az idegen egyetemek által idegen nyelven kiállított iratok mellé azoknak hiteles román fordítását is csatolni kell. A lefordított iratokat a kolozsvári egyetem rektori hivatala által kell hitelesíteni. A közjegyző által hitelesített iratokat az ekvivaláló bizottság nem fogadja el. A kérvény benyújtásával egyidejűleg be kell fizetni ötezer lej ekvivalálási díjat, körülbelül kétszáz lej egyéb költségekre és kétszáznegyven lej szigorlati díjra.

A bukaresti nosztifikációs káosza

Az ekvivaláló vizsga letétele után körorvosi állásra pályázhat a jelölt, de szabad paxi t nem folytathat mindaddig, míg nem nosztifika-

kálja diplomáját. Aki tanulmányait 1915 előtt kezdte, annak a még érvényes háborus rendelet értelmében a gyakorlóorvosi évet elengedik, míg ha 1915 után iratkozott be az egyetemre, akkor előbb még a gyakorlati évét is le kell töltenie. Itt említjük meg, hogy a nosztifikációs eljárás különösen akkor hosszadalmas, ha az illető nem Bukarestben tette meg az első lépéseket, tehát nem ott jelentkezett ekvivaláló vizsgára.

A bukaresti nosztifikáló vizsga tárgyainak megállapításában a különböző zürzavaros rendelkezések miatt semmiféle rendszert sem lehet megállapítani. Csupán azt tudjuk, hogy általában négy tantárgyból áll a nosztifikáló vizsga. A legtöbbet belgyógyászatból, sebészetből, közegészségügyből és törvényszéki orvostanból vizsgáztatják. Voltak azonban olyanok is, akiket a nosztifikáció alkalmából semmiféle vizsgát, még az ekvivaláló vizsgát sem követelték. Ilyenformán a nosztifikáció ügyét meglehetősen homály fedi.

A különböző államok diplomáinak nosztifikálhatóságát illetően Romániában látszólag mindenféle diplomát elfogadnak nosztifikálásra, azaz előbb ekvivalásra. A magyar diplomákra vonatkozólag az a joggyakorlat alakult ki, hogy a román állampolgároknak Budapesten szerzett diplomáit minden különösebb indok nélkül elfogadják nosztifikálásra, ha az illető már akkor is a budapesti egyetemnek volt a hallgatója, amikor a kolozsvári román egyetem megnyitott. A szegedi diploma ekvivalására is volt példa, de ezek a jelöltek a szegedi egyetemre való beiratkozásukat családi, vagy anyagi helyzetükkel indokolták.

Munkásforradalom tört ki Szentpéterváron?

Varsó, szeptember 20. Oroszországi hírek szerint Petrográdban munkásforradalom tört ki. A vörös csapatok nem akartak tűzolni a felkelőkre. Ujabb táviratok szerint a volt fővárosban számos letartóztatás történt és sok felkelőt halálra ítélték.

A georgiai felkelés leverésére kiküldött Badienny tábornok kijelentette, hogy kéréseketlen szigorral fog eljárni a rend helyreállítására érdekében.

A beszarábiai események a minisztertanács előtt

Bukarest, szeptember 20. (Rador) Ma délután minisztertanács volt, amelyen Vaitoiannu közlekedésügyi miniszter előszólt. Duca külügyminiszter ismertette a genfi konferencia munkálatait és Románia ottani szereplését. Mardarescu tábornok hadügyminiszter részletesen beszámolt a beszarábiai eseményekről és intézkedésekről. Bratiannu Vintila pénzügyminiszter ma hazaérkezett az országba. A miniszter két napig birtokán maradt és hétfőn tér vissza a fővárosba.

Bukóféiben van a kínai felkelés

Newyork, szeptember 20. Legújabb kínai jelentések szerint a felkelés leverése küszöbön áll. A felkelőcsapatok jelentékeny része átpartolt a kormányhoz, sokan pedig kapituláltak.

Pánik Erzerum vidékén a földrendések miatt

Konstantinápoly, szeptember 20. Erzerum vidékén a földrendések folytatódnak, a lakosság rémülten menekül, hátrahagyva mindenét az elemek rombolásának.

Női hullá egy vasúti küldeményben. Tövisről jelentik: A tövisi vasúti főnöknak tegnapi raktárellenőrzés utján feltűnt egy láda, melyből kellemetlen bűz áradt ki. Miatán gyanusnak tűnt fel, a vasúti főnök felbontatta a ládát és abban egy harmincöt év körüli női hullát talált. A rögtön megindított nyomozás során kiderült, hogy a küldemény Bukarestben lett feladva egy Halbecz nevű marosvásárhelyi egyén részére. Értésítették az esetről a marosvásárhelyi rendőrséget, de a rendőrség megállapította, hogy ilyen nevű lakos Marosvásárhelyen nincsen. A nyomozás most főleg annak a megállapítására irányul, hogyan került a küldemény a tövisi vasúti raktárba, holott az Marosvásárhelyre van címezve.

Roshasana: szept. 29.

Ha az UJ KELET utján kíván boldog új esztendő, akkor ezzel

Erec Jiszrael földjét

váltja meg, mert a közlés díja a Keren Kajemethé

Értesítés!

Tisztelettel tudatjuk a n. é. vásárlóközönséggel, hogy a helyi piacon 37 év óta fennálló

Voith Miklós divatárúüzletét

átvettük és azt teljesen újjászerveve társascéggé alakítottuk át. Nagy választékban raktáron tartjuk az őszi szezon legdivatosabb ruha-, costum- és kabátzöveget újdonságait, valamint valódi angol férfi-öltöny és kabátzöveget, vásznakat, kabátplüsskeket kabátbéléseket stb.

Tisztelettel

VOITH & Co. Fő tér 14. szám.

Hasiel

és felvételi nevét vagy cégét ebbe a cím tárbba, több eredményt ér el, mintha utazót alkalmazna. Mert ez a könyv mindenütt található és cégének jó hírét még akkor is terjeszti, amikor Ön pihen.

Kérjen

fényvilágosítást a könyv kiadójától:

Rudolf Mosse Rt.

hirdetési vállalat

Cluj, Str. Reg. Maria 37. Telefon 4-13. Telefon 413.

Legolcsóbb nőikabát beszerzési forrás az Uránia divatház

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 34. Uránia-mozival szemben. Sirocco 166

szept. 29.

kivan boldog új eszt

djét

és díja a Keren Ka-

ítés!

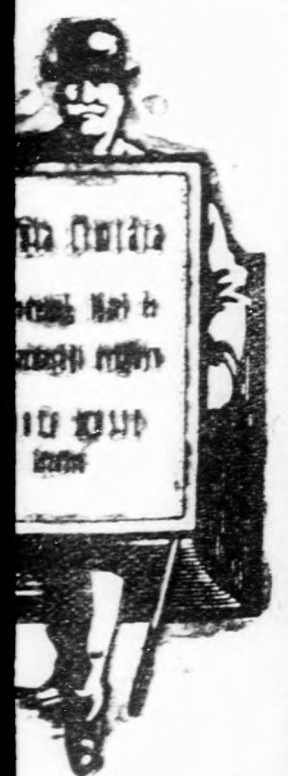
tudatjuk a n. é. ... 37 év óta fennálló

Miklós ruüzletét

azt teljesen újja- ... választékban ... kabátszövet új- ... valamint valódi ... kabát- ... abátbéléseket stb.

Tisztelettel

H & Co. 14. szám.

osse Rt.

alattól Maria 37. Telefon 413.

Ferdinand 34. mben. Sirocco 166

HIREK

— Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja. Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg. Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei, félévre 380 lei, egész évre 750 lei.

— Thomas gyarmatügyi miniszter nyilatkozata Sir Herbert Samuelról és Weizmann tanárról. Johannesburgból jelentik: A délafrikai zionista szervezet végrehajtóbizottsága az odaérkezett brit gyarmatügyi miniszternek, Mr. Thomasnak memorandumot nyújtott át, amelyben a Balfour-deklarációt és a mostani kormányzat e deklarációjához való hozzájárulásáért a délafrikai zsidóság hálaátfejezi ki. Mr. Thomas kijelentette, hogy büszke a történelmi tényre, hogy mint munkásminiszter elsőnek jelenthette az alsóházban a mai kormány részéről a Balfour-deklarációhoz való hozzájárulást. Thomas evután dicsőítő nyilatkozott Sir Herbert Samuel és Weizmann tanár munkásságáról. Kijelentette, hogy a zsidóság nyugodtan bízhat Nagybritannia becsületességében és jóindulatában. Tekintsék ezt garanciának arra nézve, hogy a zsidóság reményei Palesztina jövőjét illetően teljesíteni fognak.

— Egmont Münzer tanár meghalt. Prágából jelentik: Dr. Egmont Münzer, hírneves belgyógyász a napokban ötvenkilenc éves korában meghalt. Végrendeletében egy intézkedett, hogy halálhírének csak temetése után, amelynek minden gyázközpont nélkül kell végrehajtania, adják ismerősei tudtára. A tudós, aki 1907 óta tanára volt a prágai német egyetemnek, élénk részt vett a zsidó közéletben és tagja volt a Keren Hajesszód cseh-szlovákiai kiutazásának.

— Mozgalom a munkaszünetek rendezésére Bukarestből jelentik: Az ország közgazdasági életében rengeteg zavart és kárt okozott az a körülmény, hogy a kötelező munkaszüneteknek még mindig nincsen egységes szabályzata. Erdélyben a magyar törvény, a régi királyságban az 1910. évi törvény, Bukovinában az osztrák törvény intézkedik. Beszarábiában viszont az orosz törvények alapján a közigazgatási hatóságok jogkörébe tartozik a munkaszünet elrendelése. A tájékoztatás egyik főközölgése, a kétféle naptár, október elsején a Julián-féle és a Gergely-naptár egységesítésével megszünik. De még mindig fennmaradnak a különböző rendőri és más hatósági intézkedések, amelyekkel ugyancsak tetszés szerinti időben állítják meg a munkát és a kereskedelmet. A bukaresti ipari és kereskedelmi munkások intervenáltak a munkügyi minisztériumnál, hogy egységes törvénnyel rendezzék a munkaszünetek kérdését. A miniszter megígérte, hogy a kérdést behatóan tanulmányozni fogja.

— Bérmozgalmat kezdtek a kolozsvári pincérek. A kolozsvári éttermi és kávéházi pincérek kollektív szerződése lejárt. Az új szerződés megkötéséről a munkügyi felügyelősnél már napokig folytak a tárgyalások. A tárgyalások az ellentétüket nem tudták elsimítani, sőt ma délelőtt a kávéháztulajdonosok és a pincérek között a tárgyalások megakadtak és egyelőre teljesen megakadtak. A differenciák a bérmegállapításnál kerültek felszínre. A kávéház- és étteremtulajdonosok meg akarják szüntetni a százalékszabályzatot és azt akarják, hogy a pincérek ezután rendes fix fizetést élvezzenek. A fixfizetés megállapításánál a tulajdonosok körülbelül negyven százalékos béremelést ajánlottak fel, de a bruttó bevétel utáni 13 százalékos megvonják a pincérektől. Egy kávéházi pincér heti fizetése ilyenformán 500 lej plusz 13 százalékkal szemben ezután körülbelül 700 lej és a szokásos uzsonna lenne, az éttermi pincérek pedig heti 500 lej plusz 13 százalékos és kosztal szemben. A pincérek megelégednének kisebb fizetésjavítással, de ragaszkodnak a 13 százalékos részesedéshez is, amit a munkaadók elfogadhatatlannak tartanak. Az éttermi pincérek választott bíróság elé akarják vinni az ügyet, a kávéházi pincérek viszont csakis egy hajlandók tovább dolgozni, ha teljesítik a feltételeiket. Tekintettel arra, hogy a kávéháztulajdonosok már hétfőn meg akarják szüntetni a százalékszabályzatot, nagyon valószínű, hogy a pincérek hétfőn sztrájkba lépnek.

— Orvosi hír. Dr. Wertheimer M. szülész-nőgyógyász hazatérve, rendelését újból megkezdte Str. Regina Maria (Deák Ferenc) 48. szám alatt. Délután 3—5-ig.

— Radió a közgazdaság szolgálatában. Mielőtt itt Romániában egyáltalán nincs még rádió, a nyugati államokban nemcsak a közönséget hódította meg ez az új találmány, hanem komoly tényezője kezd lenni a gazdasági életnek is. Eddig csak a térségi árfolyamokat közölték rádió útján, de most sokkal fontosabb szerepet szántak a rádióknak nyugaton. Párisi jelentés szerint az egyik francia vasúttársaság rövidesen rádió felvevőállomásokkal és rádiófonnal szereli fel a személykocsijait. Az angol földművelésügyi minisztérium rádió útján mezőgazdasági előadásokat szervez. A tanfolyam már október harmadikán megkezdődik és két héten keresztül naponta lesznek előadások a kertészetről, tejgazdaságról, gyümölcsfajmesztésről és más mezőgazdasági kérdésekről.

— Bécsben leszállítják a városi adókat. Bécsből jelentik: Az osztrák szociáldemokrata párt, amely kezében tartja a bécsi városházat, elhatározta, hogy a krízis enyhítése és mihamarabbi megszüntetése érdekében nemcsak eltekint a városi adók tervbe vett felemelésétől, hanem hajlandó ezek lényeges mérséklésére is. Breitner Hugó, Bécs város pénzügyi tanácsnoka, aki tisztán a befolyt adókból példátlanul rövid idő alatt szanálta Bécs városának pénzügyeit és deficitmentessé tette a költségvetést, üzlethelyiség- és szociális városi adókat egyharmadával leszállítja. Az erre vonatkozó javaslatokat Bécs városának közgyűlése már legközelebb tárgyalni fogja.

— Készül az 1925 évi költségvetés. Bukarestből jelentik: Annak érdekében, hogy a jövő évi állami költségvetésben csakis biztosra vehető, reális bevételek szerepeljenek, a pénzügyminisztérium rendeletileg felhívta valamennyi minisztérium ügyosztályainak figyelmét arra, hogy az előkészítő munkálatokat hogyan kezdjék meg. Mint ismeretes, ezideig az egyes minisztériumok bevételi budgetjukat az előirányzott kiadások szerint állították be. A jövőre vonatkozólag a minisztériumok határozata egy intézkedik, hogy a költségvetésben a tényleges bevételek alapján kell a kiadásokat előirányozni. Ennek érdekében az új költségvetést az 1923 és 1924 évi tényleges bevételek és tényleges kiadások alapján fogják összeállítani. Az állam tehát ilyenformán végre pontosan fogja tudni, hogy milyen effektív bevételre számíthat, miáltal elkerüli azt a lehetőséget, hogy az egyes előirányzott költségvetési tételeknek ne legyen meg a fedezetük kellő időben.

— Segítségét kér egy nyomorgó zsidó család. Szilágyosonlón nemrégiben halt meg Mózes Abraham, egy mélyen vallásos zsidó család feje. A háboruban túlélt szerzett, mindamellett, amíg erejéből futotta, igyekezett feleségét és három apró gyermekét tartani. Mintegy két évvel ezelőtt ágnak esett és azóta a család elszépléltetlen nyomorban tengődik, minden keresési forrás és támogatás nélkül. Weiss Salamon rézműves a magyarszágról 300, Blau Sándor kereskedő nevében pedig 100 lejjel gyűjtést indítottak a család részére. További szíves adományokat övezgy Mózes Abrahamné (Simleul Silvaniei, Csurgó utca) címére kérjük közvetlenül eljuttatni.

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított árakkal. Kötött harisnya minden színben 25 lei. Flohr-harisnya minden színben 53 lei. Muszlin harisnya divat színben 69 lei. Cérna-muszlin minden színben 98 lei. Selyemfátyol harisnyák minden színben 125 lei. BLATT FÖTÉR 13. Divatkoztyukban és kötöttárunkban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

— Eva May halottas köpenye. Bécsből jelentik: A tragikus végű Eva May filmdiva holttestét, aki tudvalevőleg öngyilkosságot követett el, szerdán ravatalozták föl Badenben, és ottani temető halottasházában. A halott asszonyt káprázatos ruhába öltöztették és 36 000 dollárt érő köpenyt terítettek rá. Eredetileg azt tervezték, hogy így fogják át- szállítani a bécsi halottaházba. Később azonban Eva May hozzátartozó eltértek ettől a tervtől és a krematóriumba való átszállítás előtt a drága köpenyt kicserélték egy egyszerű köpenyre. A közönség ezrével zárandokolt Eva May ravatalához.

— Menynyi kártérítést kér Helfferich özvegye? Berlinből jelentik: Ez év április havában egy Svájcban történt vasúti szerencsétlenség alkalmával tudvalevőleg Helfferich német államtitkár életét vesztette. Helfferich özvegye most adta be a szövetségi vasutak jogügyi igazgatóságához kártérítési kérvényét, amelyben az özvegy igényét hétévmillió aranymárkában jelöli meg. A vasutak azonban ezt az összeget már eleve visszautasítják, úgy hogy pörre kerül a dolog. A svájci lapok ez alkalommal megemlítik, hogy a legmagasabb kártérítési összeg, amit eddig a svájci vasutak kifizettek, 230 000 svájci frank volt.

— A lengyel államfő állítólagos merénylője fölött esküdtbíróóság ítélezik. Lembergől jelentik: A lengyel köztársasági elnök állítólagos merénylője, Steiger Szaniszló fölött tudvalevőleg a hadbírósnak kellett volna ítéleznie. Dr. Mayer, a hadbíróóság elnöke, tegnap nagy hallgatóság előtt váratlanul a statáriális bíróság következő határozatát hirdette ki: „Tekintettel a bíróság tagjai között felmerült egyenlőségre, Steiger Szaniszló ellen, aki szíval van védelve, hogy a köztársaság elnöke ellen merényletet követett el, az eljárást a polgári bíróságok folytatják le. E határozat értelmében Steiger vádlottat a hadbíróóság átutalja az esküdtbírósnak.” E határozat kinyilatkoztatása után Steigert erős fedezettel átkísérték az ügyészség fogházába. Az előző napon a statáriális bíróság előtt az államügyész hosszú beszédet tartott, amelyben a vádat teljes mértékben fenntartotta. A védő ezzel szemben hangsúlyozta, hogy Steiger Szaniszlónak semmi köze nem volt a merénylethez, ezt egy titkos katonai szervezet készítette elő és akarta végrehajtani. A védő e célból hajlandó nyilatkozott okirattal igazolni, hogy az ukrán forradalmi tanács játszotta ebben az ügyben a főszerepet. Kifejtette, hogy az egyetlen terhelő tanú Paszternák Ida táncosnő, aki teljesen megbízhatatlan. A közvélemény meg van győződve Steiger ártatlanságáról és ezért nagy feltűnést keltett, hogy a lengyel ügyészség a vádlott atyját is letartóztatta azért, mert Paszternák táncosnő ellen fenyegető szavakat használt.

— Amikor egy részeg tüzet jelez. Ma délután egy feldúlt arcú fiatalember állított be az egyik főtéri üzletbe és az üzlet tulajdonosától engedélyt kért, hogy a telefont néhány pillanatra igénybe vegye. A fiatalember a telefonon a tűzoltósággal kért összeköttetést, amelyet arról értesített, hogy a Magyar-utcai női kórház lángokban áll. A fiatalember addig nem mozdult el a telefontól, amíg a lakatnyábjól azt a megnyugtató hírt kapta, hogy a tűzoltóság teljes felszereléssel kivonult a helyszínre. A fiatalember az üzletből távozva szívesen egy bérkocsiba vágódott és a Magyar-utcai kórházhoz hajtott. A kórház elő már a tűzoltók is megérkeztek és érdeklődtek a tűz iránt. A fiatalember már a kocsiról biztatta a tűzoltókat, hogy haladéktalanul fogjanak az oltáshoz, nehogy a tűz tovább harapózzon. Közben a rendőrség is megérkezett, de hasztalan keresték a tüzet, mert a kórházban semmit sem tudtak róla. A rendőrség a fiatalembert őrizetbe vette, ahiről híderült, hogy Dán Gyula huszonnégy éves mechanikussegéddel szokos, aki részeg állapotban alarmozta a tűzoltóságot.

— Tel-Aviv kikötője Jeruzsálemből jelentik: Tel-Aviv városi tanácsának legutóbbi ülésén Dizen-goff polgármester, aki mostanában érkezett vissza Londonból, jelentést tett a gyarmatügyi hivatalban folytatott tárgyalásairól. A hivatalnak semmi kifogása nincs egy Tel-Avivban építendő kikötő ellen. A polgármester jelentette továbbá, hogy lépéseket tett egy Tel-Avivban megalakítandó városi jelzálogbank érdekében.

— Akik Hitler ki akarták szabadítani. Münchenből jelentik: Az ügyészség intézkedésére a völkisch-mozgalom több tagját letartóztatták. A letartóztatottak között van Brückner főhadnagy, Oswald hadnagy, dr. Meidling és Dr. Schramm. Ezek szíval vannak védelve, hogy Hitler kiszabadítására szervezkedtek.

KÖZGAZDASÁG

Talpraállítják a bécsi Depositenbankot

A londoni Banca Nationala-fiók is résztvesz a szanalásban

(Bécs, szeptember 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közgazdasági körökben erősen tartja magát a hír, hogy a frankspekulációk miatt esődbejutott Depositenbankot életrekeltek. A bank igazgatósága szanalási programot dolgozott ki, melyet a bíróság elé fognak terjeszteni. A kiegyezési státusból hír szerint kiténik, hogy a vezetőállások és a tisztviselői létszám lényeges csökkentése után a banknak nincs is túlnyug passzívja.

A terv részleteit a legnagyobb titokban tartják

egyelőre, sőt az esetleges indiszkréciótól való felelem miatt a státus csak egyetlenegy példányban készült, amelyet dr. Biber csődbiztosnak adnak át és még a majoritások konzorciumhoz tartozó nagybankok sem kapnak másolatot róla, még csak a tartalmát sem közlik velük.

Annyi mégis kiszivárgott, hogy a Depositenbank megmaradt vagyonából

50-60 százalékos kiegyezési kvótát tud kifizetni.

Ha ez igaz, akkor azt bizonyítja, hogy a Depositenbank aktív volt, amikor a fizetéseket beszüntette, mert kiegyezési eljárások esetén,

¶ Nem ad osztalékot a Foresta. Miánóból jelentik: A rapotban tartotta meg közgyűlést a Foresta részvénytársaság. A közgyűlés elhatározta, az 1923 évre nem fizet osztalékot. Ezt azzal indokolják, hogy a régi rezsim alatt a vállalatnak nagy veszteségei voltak tavaly, különösen a Garmvolgyi Fatermaló rt. révén, amelyet liavidálni is kellett emiatt. Az új vezetőség felhatalmazást kapott a közgyűléstől arra, hogy az összes függő ügyeket gyökéresen rendezze. Ezen az alapon a Foresta egyik főrésztulosa, a Banca Commerciale Italiana bécsi jogtanácsosa utján hatmillió lira erejéig pört indított Grosz Béla, a Foresta volt vezérigazgatója ellen. Grosz állítólag onnan tartozik ezzel az összeggel, hogy különböző szindikátusi részesedéseket vett át és nem fizette be. Az olasz bank a Foresta egy másik vezetője, dr. Oskar Goldfinger ellen is pört indított hasonló összeg erejéig. Goldfinger azonban kiegyezett a bankkal és adósságának egyrésztét részletekben kifizette.

¶ Tízmillió mázsa cseh cukor vár exportra. Par nappal ezelőtt folyt le Kolozsváron az erdélyi cukoripartermelők országos kongresszusa, melyen hangsúlyozták, hogy az ország körülbéli kilencszáz vagont kivevő cukorszükségletét a belföldi termelés könnyen tudná ellátni, miáltal az elmaradt import fejében 600-1000 millió lej maradna az országban. A gyárosok megadnák a termelők által kért 180 lejes repáiárakat, ha a kormány védővámokkal biztosítaná a megfelelő enkorárat. A védővám úgy a gyárosok, mint a termelők részéről azért szükséges, mert Románia

a tekintélyes költségektől és a tisztviselők végkielégítésétől eltekintve, az aktívának rendszerint csak szerény töredéke marad meg a hittelezők kielégítésére.

Közben pedig a különböző érdekes csoportok tovább folytatják a Depositenbank talpraállítására irányuló erőfeszítéseiket. Egyfelől egy nyugati tőkével dolgozó konzorciuma mutatkozik hajlandónak a részvények többségét megszerezni, ennek ellenében

kész a kiegyezéshez szükséges tőkét előlegezni.

A konzorcium az egykori pénzügyvilág egyik intakt személyiségét szándékozik a bank élére állítani, akit teljes hataiommal fog felruházni, hogy a Depositenbank iránti bizalmat helyreállítsa. Egy másik pénzeszoport élén a román Banca Nationala londoni fiókja áll, amely a Körner-koncernhez tartozó Kolonialbank úján volna hajlandó résztvenni a Depositenbank szanalásában.

Mindezek a tárgyalások azonban most még kezdetleges stádiumban vannak és perfektuálásuk elsősorban attól függ, hogy az érdekelt nagybankok mennyiben hajlandók a fedezetül szolgáló zálogokat visszaadni és követeléseiket leszállítani.

¶ egyik főimportőrjének, Amerikának kétmillió tonna tavalyi cukorfőlölege van és az idei termés is nagyon jó. Ezzel egyidejűleg Csehszlovákiában, ahonnan szintén lényeges cukorkvantumokat hoznak be, — mint Prágából jelentik — 13 és félmillió mázsa becsülük az idei termést. Ebből a mennyiségből 10 millió mázsa cukrot akarnak exportálni, míg tavaly az egész termelés sem volt több. A nagy kínálat következtében a cukorárak a világpiacokon féltőlenni esni fognak, de belföldön is, ha a kormány nem lépteti életbe a védővámokat.

A mai valutapiac

A mai napon az árak délelőtt változatlanul szilárdak voltak. A nagy kereslettel szemben csak mérsékelt kínálat mutatkozott. Zárlatnál a lej újabb öt pontot vesztett, a kolozsvári pénzpiac azonban ezt a bankok szombat délutáni munkaszünete következtében még nem eszközpálhatta. A délelőtti forgalomban a következő árfolyamok alakultak ki: Osztrák korona 362-365, magyar korona 390-395, cseh korona 585-593, svájci frank 37 30-37 60, dollár 194 00-196, francia frank 10 70-10 80, font sterling 8 80-8 90, olasz lira 8 70-8 75.

Valutapiac szeptember 20 án:

Bukarest. Devizák: Páris 1055, Berlin —, London 880, Newyork 196 50, Róma 865, Zürich 37 50, Bécs 27 50, Prága 590, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 780 00, márka 47, leva 140, török lira 110, font sterling 880,

francia frank 1110, svájci frank 3 7 00, olasz lir 860, drachma 390, dinár 260 00, dollár 198 00, lengyel márka 37 00, osztrák korona 27 50, magyar korona 26 00, cseh korona 580.

Zürich. Nyitás — Zárlat Berlin 126 00 — 126 00, Amsterdam 203 65 — 203 50 Newyork 529 50 — 529 50, London 2362 70 — 2364, Páris 2815 00 — 2812 5, Milano 2320 5 — 2322 Prága 587 50 — 582 50, Budapest 49 00 — 49 00 Belgrád 732 50 — 732 25 Bukarest 272 50 — 267 50, Varsó 102 50 — 102 50. Bécs 74 70 — 74 70.

¶ A festéki piac helyzete Az őszi szezon, mint ahogy kevés az építkezés, nem fog lenyegesebb változást hozni a forgalomban. A külföldi árak közül főleg a német gyártmányok mutatnak emelkedő tendenciát. A főbb irányárak a következők: Hollandi firnisz 68-72 lej, wienersust di terpentia 79-81 l-j, festőföld 2 80-3 10 l-j, zinkweiss (peter-wald árú) 60 l-j lakk 3 80-4 20 lej.

Rudolf Messe No. 400

SÁNDOR ÁGOSTON
UTÓDA

CLUJ
Unió-u. 2

Férfidivat különlegesség, legfinomabb fehérneműk saját műhelyemben készülnek

Királyi Lloyd 1962

Arany Ezüst

udvari szállítók

Órák

legszébb kivitelben

Ajándék- és díszműtárgyak dus választékban.

Fenyő és Braunfeld

világvárosi ékszerüzletében kaphatók.
Cluj, Piața Unirii No. 15.

Telefon interurbán: 643.

Őszi és téli divat - ujdonságaink
selyem, szövet, bársony és flanelekben

Szolid árak! **Grünwald & Steiner** női divatkülönlegességek áruháza

megérkeztek

Garantált minőségek! **Cluj, Piața Unirii 12.** Telefon 961.

Őszi és téli női kabátkelmék
velour, delaine, coachmen, biberette és sill plüssök minden színben kaphatók mintavásári leszállított árak mellett URANIA divatházban, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 34. Urania-mozgóval szemben. Sirocco 166

Reg. Ferdinand 34.

Szörme és fonalfestés! **Ősziruhákat és bármilyen kelmét a legjobban fest és tisztít "KRISTÁLY" KELMEFESTŐ-GYÁR** **Szörme és fonalfestés!**

Telefon 500 **CLUJ** Telefon 500

SZÍNH

A Vörö...
alunk e...
benutatój...
kájáról, a...
latba kell...
kel a szín...
birkózni A...
világvárosi...
nyástilá d...
A darab s...
és színész...
lozsvári m...
tetben csak...
Ezeknek...
megállapíth...
(a díszletek...
lomépítmen...
Annál suly...
amelyek a...
tásban) me...
tően balké...
színészeire...
szeszerek k...
tel megáll...
sekk szerep...
szerepét te...
szeszony vol...
Bethely és...
többiek mi...
hibájukból...
miatt. Ilye...
középpontja...
Ihász lehet...
olyan szere...
virtuozitás...
hasonlított...
az ördögök...
gács jobban...
volt Forgá...
és alacsony...
kövendékre...
és az isten...
A drámai...
szolgálatot...
lett volna

Rossz...
között talál...
több színész...
az egyik é...
lanságból...
Lili egyén...
terika sze...
sabb a be...
hogy Baré...
a Mina sz...
nem tsh...
meltán b...
lehetetlen...
művészi er...
életi nagy...
bennünket...
milyen n...
megfelelő

A...
Szombat d...
sor...
Szombat e...
sor...
Vasárnap...
(Gy...
zats...
Vasárnap...
Ren...
Vasárnap...
seke...
roza...
Hétfő: A...
més...

Gu
K...
mélfe...
legkü...
O...
hez s...
térde...
I...
szülé...
M...
O...
felügy...

3 7-00, olasz lir
0, dollár 198 00,
27-50, magyar

126 00 - 126 00,
nyor 529-50 -
Páris 2815 00 -
Prága 587-50 -
Belgrád 732 50 -
Varsó 102-50 -

Az őszi szezon,
a legenyesebb
A külföldi árak
mutatnak emel-
ek a következők:
Bern-ust di ter-
- 3 10 lej, zink-
- 3 80 - 4 20 lej.

MOYON
UTÓDA

CLUJ
Unió-u. 2

rfidivat különle-
g. legfinomabb
ernemük saját
mhen készülnek

Lloyd 1962
Ezüst

legszébb
kivitelben

dus választékban.
aunfeld
n kaphatók.
i No. 15.

án: 643.

ink

minőségek!

Unirii 12.
Telefon 961.

nd 34.

me és
festés!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A Vörös malom bemutatója. Amikor meg akarunk emlékezni a Vörös malom kolozsvári bemutatójáról, a rendezésről és a színészek munkájáról, akkor a megszokottnál is súlyosabban latta kell vetni azokat a nehézségeket a melyekkel a színháznak a darab bemutatóján meg kellett birkóznia. A Vörös malom tökéletes megrendezése világvárosi méretű színpadi berendezkedést és na. ystilla díszleteket és virtuóz színészeket igényel. A darab sikere erre van építve: meglepő díszletek és színészi virtuozitás. Természetes, hogy a kolozsvári magyar színházzal szemben mindkét tekintetben csak lefokozott igényekkel szabad föllépni.

Ezeknek a szempontoknak figyelembevételével megállapíthatjuk, hogy a rendezésnek tárgyi része (a díszletek) várakozáson felül szépek, sőt a malomépítmény valóságos grandiózus hatású volt. Annál súlyosabban esnek a mérlegbe azok a hibák, amelyek a rendezés szellemi részében (a szereposztásban) merültek fel. A színház szinte megdöbbentően békésen osztotta ki az összes szerepeket a színészeire. Ennek köszönhető aztán az, hogy az összesek közül alig ketten-hárman tudták becsülettel megállni a helyüket. És ezek is csak a kisebb szereplők voltak. Baróti Erzsébet nagyon bájos, szerepét teljes művészet-el megérezkeltető fiatal szőny volt. Rajta kívül csak Kemény László, Rethely és Hoykó voltak egészséges jelenségek. A többiek mind bűnösen rosszak voltak. Nem az ő hibájukból, hanem a teljesen elhibázott szereposztás miatt. Ilyen volt mindenek előtt a darab egyik középpontja, Ithász Alsdár, a Magiszter szerepében. Ithász lehet jó operettszínész, de nem lehet egy olyan szereppel megbízni, amely az előadókésztség virtuozitását követeli meg. Piros frakkjában inkább hasonlított egy operettbeli livrés inashoz, semmint az ördögök magiszteréhez. Bizonyos az, hogy Forgács jobban betöltötte volna a szerepét. Rossz volt Forgács a Jánosi szerepében. Lágy hangjával és alacsony természetével inkább egy siránkozó párvendékre emlékeztetett, semmint egy becsületes, és az isten szabad ege alatt élő erdész emberhez. A drámai hitöréseknél pedig a hangja mondta föl a szöveget. Bizonyos az, hogy Kemény László jobb lett volna a szerepében.

Rossz volt Poór Lili is. Az összes szerepek között talán a Mina szerepe követeli meg a legtöbb színészi virtuozitást. Az egyik szótól a másikba, az egyik érzéstől a másikba, az egyik gonosz oktalanságból a másikba való hisztériás átcsapást. Poór Lili egyéniségének viszont nem felel meg a hisztérika szerepe. Sokkal súlyosabb, sokkal tempósabb a beszéde és minden mozdulata. Bizonyos az, hogy Baróti Böske jobban meg tudta volna játszani a Mina szerepét. Minderről azonban a színészek nem tehetnek. Mert Forgács is, Poór Lili is méltán büszkeségei a kolozsvári színpadnak, de a lehetetlen szereposztással szemben a legnagyobb művészi erő is csődöt mond. A közönség mindazonáltal nagy élvezettel nézte végig az előadást és bennünket csak az az elgondolás toszantott, hogy milyen nagy lett volna a siker, ha a szerepek megfelelő kezekben lettek volna. (g)

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

- Szombat d. u. 4-kor: Szibill (Mérésékelt helyárrakkal, sorozat 47)
- Szombat este 8-kor: A vörös malom (2-odszor. Mérsékelt emelt helyárrakkal, Napi bérlet 10 sz. B, sorozat 48)
- Vasárnap d. e. fél 11-kor: Hófehérke és a hét törpe (Gyermek-előadás, mérsékelt helyárrakkal, sorozatszám 49)
- Vasárnap d. u. fél 4-kor: A vörös malom (3-odszor. Rendes esti helyárrakkal, sorozat 50)
- Vasárnap este 8-kor: A vörös malom (4-odszor. Mérsékelt emelt helyárrakkal. Bérletszűnetben, sorozatszám 51)
- Hétjő: A vörös malom (5-odszor. Napi bérlet 11. sz. A, mérsékelt emelt helyárrakkal, sorozat 52)

Kedd: A vörös malom (6-odszor. Bérletszűnetben, mérsékelt emelt helyárrakkal, sorozat 53)

MOZGÓK MŰSORA

- Select-Mozgó.** Vasárnap, szeptember 21. *A szerelem játéka.* Érdekesítő dráma egy leány életéből 6 felvonásban, H. Bernstein L'Anesta del peccato regénye után. Főszerepben Jacobi Mária. Befejezésül egy kitaláló vigjáték, Charlot-val.
- Hétjő, szept. 22. Premier. *A fehér menyország.* Izgalmas csodamű 6 felvonásban, Hans Király regénye után. Főszerepben Bruno Kastner.
- Uránia-Mozgó.** Vasárnap, szeptember 21. Premier. *Játék a halállal.* Bejtelmes izgalmas dráma az amerikai riporterek életéből 7 felvonásban. Főszerepben a szép Agnes Ayres.
- Hétjő, szept. 22. *Az égő akrobatán.* Nagy cirkuszdráma, 7 felvonásban. Főszerepben Lee Parry.
- Apollo-Mozgó.** Vasárnap, szept. 21. *A farm kísértete.* Szenzációs kalandor dráma. Főszerepben a rettenetes Ausonia. Premier.
- Hétjő, szept. 22. *Földalatti szindikátus.* Nagy bűnügyi kalandor dráma, 5 felvonásban. Főszerepben Magnús.

Kaiser-Borax

Évtizedek óta a legkedveltebb háztiszta

CLUJ, STR. AVRAM JANCU (v. Petőfi-u. 3)
Telefon: 4-82.

Gyárt: evőszékőket, szervizeket, disztárgyakat stb. Csak viszonteladókknak! Ezüstöt (törmeleket is) a legmagasabb napiáron vesz. Ugyanott tanulólányok felvételnek.

Legjobb **harisnya** kapható

SÁNDOR TESTVÉREK
kötött, szövött rövidáru házában, **G. Regele Ferdinand 13.** Nagy választékban érkeztek perzsa, szirma és jumper fonalak. Női, férfi és gyermek-harisnya nagy választék. Nagy választék férfi felsőruházatban. Legelősebb bevásárlási forrás. Sirocco 84

Gutermann Testvérek

Cluj, Str. Avram Iancu (v. Petőfi-utca) 18. szám. Ortopédiai és orvosi kőszergyár.

Kőszerszeti osztály: Súlykötők, haskötők, felkötők (sponsorium), köldökcsérvékötők, vese-kötők, méhnyak-kötők, "Lavedan"-kötők, Menstruációs kötések, háttartók és mindenféle kőszerszeti cikkek a legkülönbözőbb kivitelben nagyban és márték után

Ortopédiai osztály: Fülhíány pótlására és orrgömbölközésekhez szükséges készülékek, hitgömbölközésekhez szükséges bőrfűzők, bőr deréktűzők (Spondylitis) Hessing után, ujj- és könyökpótló készülékek, térdtartó készülékek.

Ládtalpak és más természetellenes talpak részére készülékek, lábgyömbölközésekhez szükséges készülékek, coxitis készülékek.

Műlábak és kezek, íráshoz és munkához használható műkezek, továbbá mindenféle műkészülékek.

Orvosi felügyelet: A clujai "Regina Maria" ortopédia kórház igazgatója: dr. Radulescu orvos ur felügyelete alatt. Sirocco 171

Ertesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. vásárlóközönséget, hogy a most épülő **áruházam egyik részében**

folgó hó 8-tól

kezdődőleg a szokásos olcsó szabott árakon az

elárusítást megkezdtem.

Teljes választékban rak-tárra érkeztek a legdisze-sebb kabát- és ruhaszöve-tek, selyemujdonságok, ka-bátplüssök, kabátbélések, selyem és

gyapju butor-szövetek.

Teljes tisztelettel

Szabó Jenő

SPORT

A mai sportprogram

Kolozsvárt ma délután a CFR-pálya mérkőzéseinek az érdeklődés középpontjában. Délután fél három óráig kezdettel játsszik a Haggibbor a CFR-rel és csak szután kerül sor a Victoria—KKASE mérkőzésre. Az Univerzitatea és a KMTE mérkőzés a sétatéri pályán kerül eldöntésre, amely előreláthatólag a Univerzitatea győzelmét fogja hozni. A Haggibbor egyébként a jó erőkből álló vasutas egyesület ellen a következő felállításba játszik: Rosenfeld, Poilák, Lazarovics, Klein, Braun, Vesel, Mózes, Farkas II., Baumweij III., Reményi, Ankraut. A Haggibbor—CFR mérkőzést Pop Juon, a másikat pedig Nagy Lajos szövetségi bírók vezetik.

Nagyváradon az őszi bajnokság derbije, a NAC—Törökvs mérkőzés kerül lebonyolításra Winkle István bíráskodása mellett.

Aradon válogatott mérkőzés lesz Arad és Zeilvögy válogatottjai között.

Temesvárt az FTC eismarsdása és az aradi mérkőzés lemondása miatt bajnoki mérkőzések lesznek.

Marosvásárhelyt az MSE a KAC csapatát látja vendégül. A kolozsváriak több tartalékkal szerepelnek és így könnyen vereséggel térnek haza.

Brassóban a Károly-kupa versenyek folynak. Az Ivria elsőosztályú bajnokit játszik a székelyudvarhelyi Hargitával.

A külföldi program legkimagaslóbb pontja a budapesti magyar-német válogatott mérkőzés, amelynek a magyarok a favoritjai. Bécsben ma kezdődnek a bajnoki mérkőzések.

Megkezdődtek a Károly-kupa atlétikai versenyek. Tegnap délelőtt 9 kor nyitották meg Brassóban ünnepélyes keretek között a Károly-kupa atlétikai versenyt, amelyen a KAC, CAMP, Brasovia, Olimpia (Brassó), Coltea (Brassó), Coltea (Bucuresti), Sportul Studentesc (Bukarest) és a Stadion Roman (Bukarest) atlétái vesznek részt. A versenyeket Károly, trónörökös képviselőjében Olteanu brassó hadtestparancsnok nyitotta meg. Utána Stell Károly Brassó város polgármestere üdvözölte a versenyzőket. Eddig a verseny következő pontjait bonyolították le:

110 m. gátfutás: 1. Scarnaciu (Brasovia) 18.3 mp. 2. Barabás (CAMP). 3. Radulescu (Brasovia).

1500 m. síkfutás: 1. Wild (CAMP) 4.35 p. 2. Pletea (Brasovia). 3. Christescu (Brasovia).

100 m. síkfutás: A 14 induló között lefolyt előfutamok után a következők kerültek a döntőbe: Scarnaciu (Brasovia), Schuster (CAMP), Spitzer (CAMP), Albricht (Br. Coltea), Virgil (Stad-Roman) és Petruca (Sportul Studentesc). A döntőre ma délután kerül sor.

Helyből magasugrás: Valbricht (Br. Olimpia) 135 cm. Constantinescu (Stad. Roman) 135 cm. Thiess (Olimpia Brassó) 132 cm.

400 m. síkfutás előfutamat után a döntőbe kerültek: Scarnaciu (Brasovia), Ru'a (Brasovia-Coltea), Dumitrescu (Sport. Stud.), Korom (CAMP), Fulea (Coltea-Br.) A döntő ma délután lesz.

100 m. síkfutás. 1. Scarnaghiu Brasovia 11 mp., orsz. rekord beállítva, 2. Schuster Brasovia, 3. Virgil Stadion Roman.

Gerelyvetés. 1. Schuster 43.10 m. 2. Bodehl Olimpia 42, 3. Nedeleanu Brasovia 40.32 m.

Helyből távolugrás. 1. Barabás 286 cm., 2. Scarnaghiu 281, 3. Podvarsecu CAMP 272 cm.

400 m. síkfutás. 1. Scarnaghiu 57.1 mp. 2. Korom, 3. Dumitrescu Sportul Studentesc.

Rudugrás. 1. Barabás, 280 cm. 2. Coppony Olimpia 270, 3. Titz Olimpia 250 cm.

Gránát dobás. 1. Podvarsecu 67 m. 17.5 cm. 2. Bodehl 66.83, 3. Nedeleanu 66.43. A Károly-kupa eddigi pontaránya: Brasovia és CAMP 4—4 pont, Olimpia 1 pont.

A Konrád fivérek kilépnek az Amatőrökből. A budapesti MTK két kiváló volt játékos, Konrád Jenő és Konrád Kálmán, kik már néhány éve a bécsi Amatőr erősségei, kilépnek az Amatőrökből. Arról még nem szivárgott ki semmi, hogy a jövőben milyen egyesületben fognak szerepelni.

Erősödik az aradi atlétagárda. Aradnak amugyis kiváló atlétagárdája egy kitűnő erővel gyarapodik. A budapesti MTK jóképességű és je-

lenleg kitűnő formában levő távutója, Bokor Sándor végleg Aradra költözik.

Dr. Morar Teofil kilépett a nagyváradai bíró-testületből. A Victoria—NAC között legutóbb Nagyváradon lejátszott mérkőzés során Szató Andor, a nagyváradai bírók bizottságának elnöke és a mérkőzést vezető dr. Morar Teofil között nézeteltérés merült fel, amelynek következményeképpen dr. Morar Teofil, a nagyváradai kerület futball-bírója bejelentette, hogy lemond a bíró-bizottságban viselt tisztségéről és kilép a nagyváradai bíró-testület kötelékéből.

NYILTTÉR

E rovatban közöltékért a szerkesztőség semmiféle felelősséget nem vállal

Figyelem!

Dembitz Dezső utazónk gyárunk kötelékéből kilépett s így ténykedéséért semmiféle kötelezettséget nem vállal nk.

„Szerderit“

Első Román Parafadugógyár Arad

Iskolák figyelmébe!

az UJ KELET könyvosztályánál ismét kapható. Iskoláknak, könyvkereskedéseknek magas engedmény. **Ára 40 lej és portó.**

Telefon 483

Telefon 483

Írógépek

„ROYAL“ - „STOEWER“
„NIFLES“ - „ERIK“

Állandóan raktáron. — Mindennemű írógépekkel legelsőbb beszerzési forrása. **Speciális javító műhely!** Javításokért garanciát vállal

Finkler Antal Cluj

írógépvállalat, Calea Regele Ferdinand, (a nagy vashíd mellett)

Pierre önbortválókest

örjük mindenütt a felülmúlhatatlan Valóságos gyönyörűség. Svéd acélezüsttel keverve.

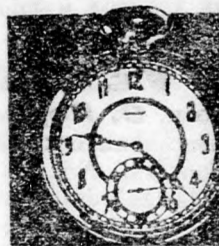
Darabja 8 lej. Központ: Bukaresti. Str. Donici 1. Rudolf Mosse No 100

Villamos főzőrud

fűtőbetét nélkül. Német szabadalom. Javítást soha nem igényel. — Minden világítást konnektorhoz bekapcsolható. A legkevesebb áramot fogyasztja. 1 liter vizet 3—4 perc alatt felforralt bármely edényben. Háztartások, orvosok, fogtechnikusok, fodrászok, gyógyintézetek, aglegények részére szájbőlítéshez, kéz- és fejmosáshoz nélkülözhetetlen. Darab ára 280 lei. Gyári képviselet:

Fallos & Markó ekl. gépészmérnököknél Cluj, Str. N. Iorga (Jókai-u.) 7.

Telefon 650. Viszonteladónak engedmény. 20 lei posta- és csomagolási díj ellenében utánvétellel megköljük

Longines
7 GRANDS PRIX
Legpontos. b c a

Kiváló minőségű, kellemes és üdítő

tordai sör

Gyár: Turda, telefon 5.

Főraktár: Cluj, telef. 394

APRÓHÍRDETESEK

Magyarországi egy... vasnap délután 6.—lej. Leg...
Keresek 2 hisleányom mellé gyermekszertető zsidóleányt, németül beszélő előnyben részesül. Hirsch Mór, Turda. 7844

Megvételre keresek egyengetőgyalugépet, abrichtert vagy vastagsággal kombináltat. Ugyanott eladó cementcserép-prés cca 450 vaslemezzel. Ara 14000 lei. Megkeresések Gottlieb Ferenc, Gherla. 7841

Jobb családból tanulók lakást és kóser kosztot kaphatnak. Szondi-utca 7. 7842

Ujévi levelező lapok nagy választékban kapható nagyban, Kolmán, Oradea-Mare, Zárda utca 2.

Nyelvtanuláshoz segéd-könyveket, szótárakat előnyös áron szállít az Uj Kelet könyvosztálya. Kérjen árajánlatot.

Elsőrendű cslédi penzio. Villa Tulipán — Tátralomnicon, Csehszlovákiában. Egész éven át nyitva. A napi látás a 5-szöri étkezéssel, szobával, fűtés, világítással 45 Kc. Hízokurák. Bérlo: Turák Gyula. 7843

Görgőjáratot (Koler-gang) megvételre keres „Metan“ Egyesült Gomb-, Fésű- és Kerámiai gyárak r.-t. Medias. 7845

EUNWALD

Cluj, Str. Vlahuja (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147.

Üvegcsiszoló és tükrögyár. Táblaüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök ujrakoncsorozása 1700

Modern autó új karosszériával, sülyeszíthető ernyővel, villanyvilágítás, 24 HP, üzemiépés, eladó, Hotel Newyork 8.

Die Weltbekannte Exportfirma
HERMAN RATH, TRIEST.
welcher schon mehr als 40 Jahre von die Griechische und Palaestinaer Produzenten in Triest ein Commissionslager besitzt,
eröffnete in Bucarest — Hotel Regina
einen Engro'ager von
Anfragen sind zu richten an seinen Sohn
Josef Rath, — Bucarest, Casa Postala

Hirdessen az Uj Keletben